

Врховниот суд на Република Северна Македонија, на Општата седница со која претседаваше Претседателот на Врховниот суд на Република Северна Македонија одржана на 04.02.2025 година, согласно член 37 став 1, алинеја 1 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 58/06, 35/08, 150/10, 83/18 и 198/18 и „Службен весник на РСМ“ бр. 96/19), член 63 став 1 и член 65 став 1 од Деловникот за работа на Врховниот суд на Република Северна Македонија, одлучувајќи по Иницијативата за утврдување на начелно правно мислење, поднесена од адвокат Ристо Новаковски од Адвокатско друштво Гоцо, Кичеец & Новаковски од Охрид, го усвои следниот:

ЗАКЛУЧОК

Иницијативата за утврдување начелно правно мислење поднесена од адвокат Ристо Новакоски од Адвокатско друштво „Гоцо, Кичеец и Новаковски“, од Охрид, заведена под СУ-03.бр.582/24 од 10.09.2024 година, **НЕ СЕ УСВОЈУВА**.

Образложение

Согласно член 37 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 58/06, 35/08, 150/10, 83/18 и 198/18 и „Службен весник на РСМ“ бр. 96/19), Општата седница на Врховниот суд на Република Северна Македонија на ден 04.02.2025 година, расправаше по иницијативата за утврдување начелно правно мислење, поднесено од Ристо Новаковски, адвокат од Адвокатско друштво Гоцо, Кичеец & Новаковски од Охрид, заведена под СУ-03.бр.582/24 од 10.09.2024 година.

Во конкретниот случај, подносителот со иницијативата предлага Врховниот суд на Република Северна Македонија да донесе начелно правно мислење по правното прашање:

„Повторување на судска постапка во која е донесено конечно решение со кое е преиначено првостепено решение: Дали исклучива одлука носи второстепениот суд или истиот може да отстапи да одлуката ја донесе првостепениот суд?“

Во иницијативата подносителот образложува дека во текот на 2012 година по барање за повторување на пресуда на Апелациониот суд Битола

ГЖ.бр.1268/09, Основниот суд Охрид водел расправа и донел решение кое Апелациониот суд Битола во 2013 година го укинал бидејќи оценил дека Основниот суд Охрид не бил надлежен, па и го задолжил предметот да го достави до Апелациониот суд Битола на одлучување. Понатаму, наведува дека во текот на 2014 година странка и замешувач во постапката поднеле предлог за повторување на пресудата ГЖ.бр.1268/09 со прилог соодветни докази, како и дека Основниот суд Охрид по одржана расправа и прибирање на сите докази од двете страни предметот го доставил на одлучување до Апелациониот суд Битола, меѓутоа Апелациониот суд Битола со писмо го вратил предметот во Основен суд Охрид и го задолжил да постапи. Смета дека не е јасно, ниту со закон не е утврдено како постапува првостепениот суд, дали како првостепен суд или во име на Апелационен суд. Кон иницијативата приложува судски одлуки донесени по предлози за повторување поднесени во рамки на ист предмет каде второстепениот суд ја преиначил првостепената пресуда од причина што оценил дека првостепениот суд погрешно го применил материјалното право.

Поради наведеното подносителот на иницијативата смета дека постои различна примена на законот кога е поднесено барање за повторување на постапката за правосилна пресуда каде повисокиот суд ја преиначил пресудата на понискиот суд. Ова бидејќи во една правна ситуација повисокиот суд изрично бара одлуката за повторување да ја носи повисокиот суд, а во друга правна ситуација препушта (и тоа со писмо) одлука да носи понискиот суд, па предлага Општата седница да утврди начелно правно мислење.

Во член 37 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите е определено дека Врховниот суд на Република Северна Македонија на Општа седница утврдува начелни ставови и начелни правни мислења по прашања од значење за обезбедување на единството со примената на законите од страна на судовите во рок од три месеци, но не подолго од шест месеци по сопствена иницијатива или по иницијатива на претседател на суд или по иницијатива на седниците на судиите или судските оддели од судовите или по иницијатива на адвокати и ги објавува на веб страницата на Врховниот суд на Република Македонија.

Во конкретниот случај, од содржината на доставените одлуки од страна на подносителот, произлегува дека станува збор за одлуки донесени од ист второстепен суд и во рамки на ист предмет, односно станува збор за конкретен предмет, а подносителот на иницијативата во суштина бара толкување на одредбата од член 399 од Законот за парничната постапка, па во случајов не се исполнети претпоставките за Општата седница да ја прифати иницијативата за утврдување на начелно правно мислење од значење за обезбедување на единството со примената на законите. Ова, меѓу другото, од причина што, видно и

од приложените одлуки - решенија, решението во кое е заземен поинаков став датира од 2013 година, а решенијата донесени во текот на 2019 година и 2021 година се на иста линија по однос на тоа кој суд е стварно надлежен да одлучува по предлогот за повторување на постапката во конкретните околности. Воедно, а од решително значење во случајов, е околноста што во иницијативата подносителот смета дека е потребно да се донесе начелно правно мислење воопшто кој суд е надлежен да одлучува по предлог за повторување на постапката кога второстепениот суд одлучувајќи по жалба ја преиначил првостепената пресуда. Во оваа насока, дефинирање на начелно правно мислење по однос на вака формулираното правно прашање е правно невозможно од причина што, од една страна согласно член 392 од Законот за парничната постапка постојат повеќе причини поради кои може да се бара повторување на постапката, а од друга страна второстепениот суд може да ја преиначи првостепената одлука како по одржана јавна расправа и утврдување на поинаква фактичка состојба, така и доколку оцени дека првостепениот суд на правилно утврдена фактичка состојба погрешно го применил материјалното право. Оттука, како можат да се јават различни правни состојби и комбинации, околностите по однос на тоа кој суд одлучува по предлог за повторување на постапка треба да утврдат во секој поединечен случај согласно одредбите од член 392 до член 399 од Законот за парничната постапка, а во зависност од содржината на предлогот, причината поради која се бара повторување на постапката и видот на одлуките донесени во конкретниот предмет.

Во смисла на погореизложеното, Општата седница на Врховниот суд на Република Северна Македонија, оцени дека во конкретниот случај не се исполнети законските услови од членот 37 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите, па донесе Заклучок со кој иницијативата за утврдување на начелно правно мислење поднесена од адвокат Ристо Новакоски од Адвокатско друштво „Гоцо, Кичеец и Новаковски“ од Охрид, заведена под СУ-03.бр.582/24 од 10.09.2024 година, не се усвојува.

ОПШТА СЕДНИЦА НА
ВРХОВНИОТ СУД
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

